

Sluttrapport «Seminarbasert undervisning».

Prosjektleder: Ann Christin Eklund Nilsen

Prosjektmedarbeidere:

Katrine Mayora Synnes

Irene Trysnes

Jorunn Gjedrem

Kort oppsummering:

Juni 2019 fikk institutt for sosiologi og sosialt arbeid midler fra PRUK for å utvikle og gjennomføre seminarbasert undervisning for bachelorstudentene på instituttet. Målene med seminargruppene var som følger:

- Økt studentaktivitet og studentinvolvering
- Økt tilhørighet til studieprogrammene
- Økt gjennomstrømning
- Øke læringsutbyttet

Prosjektet har, som planlagt, blitt evaluert av Katrine Mayora Synnes (ph.d.-kandidat ved instituttet).

Evalueringen viser at seminarene opplevdes som nyttige, men med rom for forbedring. Blant annet var kommunikasjon og markedsføring av tilbudet noe som ble trukket frem som problematisk.

Bakgrunn

Seminargruppene ble opprettet som en del av arbeidet med å bedre utdanningskvaliteten på studieprogrammene som gis ved instituttet. Ved bachelorprogrammet i sosiologi ble det gjennomført en programevaluering høsten 2018, med påfølgende omlegging av studieprogrammet med oppstart høsten 2019. Endringene innebærer en utvidelse av programmet med to nye emner og en endret programstruktur. Et viktig siktemål med endringene har vært å legge til rette for bedre faglig helhet i programmet og å forebygge frafall. Dette innebærer et økt fokus på undervisning og studentdeltakelse, der faglig og sosial tilhørighet til studieprogrammet står sentralt. For bachelorprogrammet i sosialt arbeid har det kommet nye nasjonale retningslinjer, noe som innebærer endringer både i programstruktur og på emnenivå. De to studieprogrammene må sees i nær sammenheng ettersom flere av emnene som tilbys går på tvers av begge programmer, og i tillegg tilbys også flere av sosiologiemnene inn i lektorutdanningen i samfunnskunnskap. Dette har viktige stordriftsfordeler, men erfaringsmessig innebærer det også at studentene har svak tilhørighet til de studieprogrammet de er tatt opp på. Dette har spesielt vært en uttalt bekymring på bachelorprogrammet i sosiologi, der ingen av emnene kun er forbeholdt sosiologistudentene.

Tiltaket ble rettet inn mot tre sentrale emner: SV 133 – innføring i sosiologi, SV-135 – welfare and equality, og SV-143 – sosiale institusjoner. Dette er store emner som omfatter

studenter fra studieprogrammene i sosiologi, sosialt arbeid, og lærerutdanningene. Tiltaket ble rettet inn etter studieprogram og ikke etter emne, med formål om å bidra til økt faglig og sosial tilhørighet innenfor de enkelte studieprogram. Fra instituttets side var derfor både studieprogramledere og emneansvarlige involvert i arbeidet med seminargrupper. Studieprogramleder for bachelorprogrammet i sosiologi fikk ansvar for å koordinere arbeidet.

Erfaringer

Planen var å gjennomføre 8 samlinger a 2 timer for de 126 bachelorstudentene på instituttet ledet av 11 studentassistenter. Målsetningen var å rekruttere inntil 11 seminarledere som skulle ha ansvar for en seminargruppe hver. Vi fikk imidlertid kun seks kvalifiserte søkere, og to av disse måtte trekke seg før seminargruppene kom i gang. I løpet av våren 2019 ble det derfor kun rekruttert fire masterstudenter som seminarledere. Seminarlederne ble derfor spurt om å ta ansvar for flere grupper hver. Med dette som utgangspunkt ble det lagt opp til å ha to seminargrupper for lektorstudenter, fire for sosialt arbeid og tre for sosiologi.

Det var lagt opp til åtte samlinger per seminargruppe. Seminarlederne bestemte selv tidspunkt for seminarene, i samråd med timeplankontoret. På den måten kunne seminarene legges til dager som ikke kolliderte med undervisning for verken studentene eller den aktuelle seminarlederen. Romtildeling ble gjort av timeplankontoret. Seminargruppene ble etablert etter frist for semesterregistrering i september.

Seminarlederne hadde planleggingsmøter med emneansvarlige og koordinator/studieprogramleder for bachelorprogrammet i sosiologi før oppstart av seminarene. De fikk også muligheten til å delta på lærerassistentprogrammet som ble arrangert av PULS.

Seminarlederne forteller at de stadig opplevde at det kom få studenter til seminargruppene. Noen av gruppene ble derfor etter hvert slått sammen.

Ifølge seminarlederne har det vært utfordringer knyttet til kommunikasjon og praktiske forhold, særlig i starten av semesteret. Den største utfordringen mente de var at studentene ikke hadde fått god informasjon om seminargruppene på forhånd. Informasjon ble primært gitt til studenter via Canvas, siden seminargruppene var ment som et tilbud for de som var del av de aktuelle studieprogrammene, og ikke alle studenter ved konkrete fag (f.eks. studenter som tar en årsenhet eller enkeltemne). Derfor ble det gitt lite informasjon om seminargruppene muntlig i forelesninger. Informasjon skal ha blitt lagt ut på Canvas i kort tid før første seminargruppe var planlagt, og flere studenter hadde ikke fått med seg denne informasjonen. Det var også tekniske utfordringer de første par ukene, som gjorde at dokumenter med opplysninger om tid og sted for gruppene ikke kunne åpnes. Flere av seminarlederne opplevde derfor at ingen, eller kun noen få, møtte på de første samlingene. Canvas opplevdes som en lite effektiv kanal for å nå studentene, og flere av seminarlederne opprettet derfor facebookgrupper på eget initiativ, der de kommuniserte med de som deltok i seminargruppene.

Selv om seminarlederne opplevde at en del av de praktiske utfordringene bedret seg etter hvert, var det fortsatt noen kommunikasjonsutfordringer.

En annen utfordring var knyttet til mangelen på fast rom for seminargruppene. Seminarlederne satt med et inntrykk av at flere av studentene strevde med å finne frem til riktig sted, og opplevde dette som tungvint. Seminarlederne mener også at tidspunktene for seminargruppene påvirket deltakelse. De seminargruppene som hadde flest studenter, ble holdt samme dag som forelesning. Det var særlig få som møtte på samlingene som var planlagt fredager.

Det har vært noe uklart for seminarlederne hvem på instituttet de kan kontakte dersom de lurer på noe. De har også vært i tvil om hva som er deres ansvar, for eksempel om de selv må legge til rette for kommunikasjonen med studentene og finne en passende kanal for dette.

På tross av til tider dårlig oppmøte, forteller seminarlederne at deltakerne var engasjerte og positive, og at de ga uttrykk for at det var nyttig for dem. Seminarlederne la vekt på å legge opp samlingene slik studentene ønsket. Studentene stilte ofte spørsmål om det de synes var vanskelig i pensum eller fra forelesning, og de snakket generelt om oppgaveskriving, litteratursøk og forberedelse til eksamen. De diskuterte også overordnede spørsmål knyttet til sosiologi, sosialt arbeid og samfunnsdidaktikk. De forteller også at mange av studentene ikke kjente hverandre fra før, og at samlingene bidro til at flere fikk et nettverk på studieprogrammet.

Generelt har seminarlederne satt pris på de fleksible rammene de har hatt med tanke på å lede seminargruppene, særlig gjelder dette de som hadde mest erfaring med undervisning fra tidligere. Noen kunne likevel tenkt seg noe mer kommunikasjon med forelesere, og å få tilgang til PowerPoint-presentasjoner før forelesninger, slik at de kan bruke tema fra forelesning som utgangspunkt for videre diskusjon.

Seminarlederne foreslår mer fleksible ordninger, der studentene ikke nødvendigvis er knyttet til én konkret seminargruppe, men at de kan komme på den gruppen som passer best for dem. Én av seminarlederne hadde to seminargrupper, og forteller at flere av studentene valgte å komme i begge gruppene. Det at studentene ofte er travle, og har uforutsigbare arbeidstider ved siden av studiene, gjør at det er vanskelig med faste møtepunkt for mange. De har også ulike behov, der noen kanskje vil ønske seg muligheten til å droppe innom noen ganger, mens andre ønsker å møte flere ganger i løpet av samme uke. Seminarlederne mener at det ikke er så realistisk å få en kontinuitet i samlingene, fordi det sjeldent er akkurat de samme som kan møte fra gang til gang. Da synes de at det er bedre at flere kan få mulighet til å delta, og at en slik fleksibilitet vil passe studentenes behov bedre. Seminarlederne ble tilbudt et kurs gjennom PULS før oppstart av seminargruppene, men de opplevde denne samlingen som lite nyttig. I stedet mener de at det hadde vært nyttig å legge opp til at de kunne møte fagansvarlige og/eller programansvarlige flere ganger for å avklare forventninger og diskutere forslag og erfaringer.

Mellom 21.11.19 og 09.12.19 ble det gjennomført en spørreundersøkelse blant studentene som hadde fått tilbud om å delta i seminargrupper. Undersøkelsen ble sendt på e-post, og 16 av 126 besvarte undersøkelsen. Av disse var det elleve som hadde deltatt i seminargrupper, og fem som ikke hadde deltatt. Det vil si at bare 11% deltok i undersøkelsen

og derfor er det vanskelig å si noe om den generelle oppfattelsen blant studentene når det gjelder dette.

Av de som har deltatt på seminargrupper, svarer de fleste at samlingene har bidratt til bedre forståelse av fagfeltet og at de har blitt bedre kjent med andre på samme studieprogram. De fleste mener også at seminargruppene har bidratt til at de er bedre forberedt til eksamen, og det de har satt mest pris på er muligheten til å diskutere faglige problemstillinger. På spørsmål om hva som var den største utfordringen, svarte kun én at innholdet ikke virket nyttig, mens resten pekte på mangelfull informasjon og praktiske utfordringer med tanke på tid og sted.

Evalueringen tyder på at seminargruppene har vært nyttige for de som har deltatt, og at disse virker til å ha en positiv effekt på studentinvolvering, tilhørighet til studieprogram, gjennomstrømning og læringsutbytte.

En av hovedutfordringene har vært at studentene har fått lite og sen informasjon om seminargruppene. En god tilrettelegging synes å være avgjørende for deltakelse. Informasjon bør gis tidlig og tydelig til studentene. Dersom deltakelse fremstår som kronglete og vanskelig, så virker det som om terskelen er lav for ikke å møte. Det bør vurderes om det er mulig å ha faste rom for seminargruppene, og helst organisere gruppene samme dag som de har forelesning.

En annen utfordring har vært at seminarlederne ofte ikke har visst hvem de kan forholde seg til på instituttet, dersom de har utfordringer eller spørsmål. De har i stor grad selv utformet et opplegg for gruppene, basert på ønsker fra studentene. Selv om de mente at dette som regel fungerte bra, kunne de ønske å ha en tettere dialog med en fagansvarlig eller programkoordinator.

Også for studieprogramlederne og faglærerne fremsto organiseringen av seminarerne som tungvint. Seminarerne gikk på tvers av både studieprogram og emner, noe som vanskeliggjorde koordinering og kommunikasjon. Dette, kombinert med av canvas ikke fungerte godt som kommunikasjonsplattform, gjør at fagmiljøet ser behov for å forenkle organiseringen av seminarerne i fremtiden. I 2020 planlegges det derfor for seminarer knyttet til det enkelte studieprogram og ikke på tvers.

På tross av en del utfordringer underveis, har seminarlederne vært engasjerte og positive, og på eget initiativ sett etter løsninger og holdt motet oppe på tross av til tider labert oppmøte. En god rekruttering av seminarledere virker til å ha vært avgjørende for at gruppene har fungert bra for deltakerne tross utfordringene som har vært.

Emneansvarlige skulle gjennomføre opplæring av studentassistentene. Dette ble gjennomført som planlagt. Det ble rekruttert færre studentassistenter enn planlagt og dette har hatt effekt på både budsjett og gjennomføring da det ikke er mulig for de 4 studentassistentene å gjøre samme jobb som 11 studentassistenter kunne ha gjort. Det førte også til en mindre utgiftspost enn planlagt.

Det var også planlagt sosiale arrangement på de ulike studieprogrammene. Dette ble ikke gjennomført høsten 2019 som planlagt og heller forskjøvet til våren 2020.

P.g.a. Covid19 ble ikke dette mulig å gjennomføre. Instituttet ønsker derfor å gjennomføre disse arrangementene høsten 2020.

Regnskap

Utgifter	Lønn	Timer	Sum utgifter
8 samlinger a 4 timer (2 timer undervisning og 2 timer forberedelse) x 4 studentassistenter	212,7	128	27225,6
Forberedelser/opplæring, 12 timer x 4 studenter	212,7	48	10209,6
Faglig forberedelse (inkl. opplæring) emneansvarlige, 15 timer x 3	Ca 350	45	15 750
Faglig og praktisk koordinering (studieprogramleder sosiologi)	Ca 350	35	12 250
Følgeevaluering (gjennomføres av master- eller phd-student)			50 000
Sosiale arrangement på de ulike studieprogrammene (planlagt høst 2020)			19 000
Sum			134 435,2

Prosjektet endte på ca. 65000 under planlagt budsjett. Dette mest på grunn av vansker med å rekruttere studentassistenter. Dersom vi hadde kommet i gang med dette prosjektet tidligere og kunnet markedsføre utlysningen og tilbudet tidligere, hadde nok dette hatt en positiv effekt. Vi markerer dette som «lessons learned» og tar det med oss som en nyttig erfaring.